Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

TEEMA: TAE 2026

32.50 Kotoutuminen ja kansainvälinen osaaminen

Minna Tuovinen, Uudenmaan ELY-keskus

Määrärahojen muutokset ja niiden vaikutukset

- Rahoituksen väheneminen ja epävarmuus tulevaisuuden korvaustasosta huolestuttaa kunnissa.
- Leikkaukset tulevat heikentämään kuntien kykyä järjestää ohjausta ja neuvontaa, suomen kielen opetusta sekä työllisyyttä edistäviä toimenpiteitä niin suojelua saaville kuin muillekin maahan muuttaneille.
- Laskennallisilla korvauksilla tarjotaan palveluita myös muille tulijoille kuin kansainvälistä tai tilapäistä suojelua saaville.

Määrärahojen muutokset ja niiden vaikutukset

- Ruotsinkielisen kotoutumisen lisämääräraha voi lisätä ruotsin- ja kaksikielisten kuntien ruotsinkielisiä kotoutumiskoulutuksia ja palveluja
- Säästöt voivat näkyä kustannuksina myöhemmin, esim. syrjäytymisen lisääntymisenä
- Koska säästöjä kohdistuu heikommassa asemassa oleviin, olisi tärkeää miettiä kaikkien säästöjen yhteisvaikutuksia
- Palvelujen vaikuttavuuden kehittäminen vaatii sekä kuntien ja hyvinvointialueiden omaa seurantaa että näkymää rahoituksen tasosta ja pysyvyydestä.

1.1.2025 toteutetun kotoutumisen edistämisen palvelujen siirron tilannekatsaus

- Kuntien seurantavelvoite poistui kotoutumislaista ja samalla ELY:n valvontamahdollisuudet heikkenivät
- Kunnat, hyvinvointialueet ja työllisyyspalvelut ovat viestineet tietojenvaihto-ongelmista, jotka aiheuttavat palvelukatveita sekä hidastavat kotoutumista
- Kotoutuminen ei ole pelkästään yksilön vastuulla, vaan yhteiskunnan ja työelämän vastaanottavuus ja hyvät väestösuhteet ovat myös kriittisiä kotoutumisen kannalta
- Kun kotoutumisen velvoittavuutta lisätään, myös palvelujen täytyy olla saatavilla.

1.1.2025 toteutetun kotoutumisen edistämisen palvelujen siirron tilannekatsaus

- Suomi on sitoutunut kansainvälisiin sopimuksiin ja pakolaiskiintiössä otetaan erityisen haavoittuvassa asemassa olevia henkilöitä. Nämä henkilöt tarvitsevat erityisesti kotoutumisen alussa vahvaakin tukea
- Vielä ei ole näyttöä siitä, että kotoutumisajan lyhentäminen nopeuttaisi työllistymistä (2025: työllisyys heikentynyt)
- Kotoutumisen asiakastietojärjestelmä KOTO-AJ:n ensimmäinen raportti julkaistaan joulukuussa. Raportista saadaan tietoa mm. työvoiman ulkopuolisten kotoutujien taustoista, asiakkuuksien ja suunnitelmien määristä.